

kun med den Forandring, at Præsten ikke forlanger Noget, ja maasse endog gjør Vedkommende, som vil yde ham Noget, opmærksom paa, at han ikke har Ret dertil. Men Forholdet vil dog i de fleste Tilfælde udvikle sig saaledes, at, naar man personlig kommer tilstede hos Præsten for at begjære en eller anden geistlig Handling udført, vil man sige: Vi vide nok, at De ikke er berettiget til at forlange Noget, men vi have Lyst til at give Dem Noget. Paa den Maade vedbliver da det egentlige Offer, saaledes som den hidtil gjældende Praxis har været, i alt Fald efter sin oprindelige Stikelse gennem Aarhundreder, kan jeg sige, hvor Præsten ikke ligefrem har været berettiget til at fordrø Noget. Man kan stribes om, hvilke Fordele der for Befolkningen kan være forbundet med en Afgjøvelse af Præstelønningsagen, og hvilke for Præsten; men det forekommer mig dog, at man fra alle Sider har været enig om, at den Lettelse vilde være tilstede, at man slap for denne Offermaade, man fik denne Pengelettelse, og der var tillige den Lettelse, at Præsten ikke kom til saaledes at modtage Offer ved enhver enkelt Leilighed, som, selv om det mødte som Gave, let vilde blive betragtet som en Slags Betaling for ydet geistlig Virksomhed. Det er en Nebøttelse af den geistlige Virksomhed i Folkekirken, naar den gamle Betragtning skal vedblive, at Præsten ikke kan røre sig af Stebet, uden at Pengene skulle klinge for ham. Vi have derfor ønsket at beholde den gamle Affattelse, som Landskyng, Folkekyng og Regjering nu i Aaringer ere blevene staaende ved, ikke alene, at Betalingen bortfalder, men at det skal ligefrem være Præsten forbudt at modtage noget Offer, Honorar, Gave i Penge eller Naturalier af Sognemenighedens Medlemmer i Anledning af disse enkelte Handlinger. Han bliver da i Folkebevidstheden stillet saaledes, at han bliver fri for det Tryk og for den Tale, at hans Virksomhed egentlig kun er et Arbejde for Penge ligeoverfor Menigheden, og at han hverken kan yde Tjeneste ved Barnedaab eller Bryllup eller Sligt, uden at han skal gjøre Regning paa at faae sin Betaling derfor. Dette giver for Befolkningen et klart Skjel mellem den gamle og den nye Tilstand, og for Præsten maa det ogsaa være en Belgjerning at faae gjort dette klare Skjel. Man har dernæst ogsaa, i alt Fald i de senere Aar, været enig om, at Straffelovens Bestemmelser med Hensyn til Embedsmænd, at de ikke maa tage imod Gaver i deres Embeds Medfør i Almindelighed, ikke saa strikte maa overføres paa Præster. Vi have derfor ment, at den sidste Del bør redigeres omtrent saaledes, som den findes i det oprindelige Forslag, og foreslaaet, at der kommer til at staa: „Svovrigt skal det ikke være en Præst forment at modtage de Gaver, som maatte ydes ham i Anledning af hans Forhold til Menigheden og hans Embedsgjerning i Almindelighed.“ Det er altsaa en friere Stilling, vi

give denne Klasse Embedsmænd, end Embedsmænd i Almindelighed have. Dette er Noget, hvorom man har været enig. Svis en Præst ellers i sit hele Forhold udenfor de specielle Handlinger er saadan, at han vækker Velvillie og Tilfredshed hos Menigheden, behøver han ikke at frygte for at gaa imod Lovbestemmelsen, naar der lægges Velvillie imod ham for Dagen paa denne eller hin Maade, naar det som sagt ikke sker som direkte Betaling eller som Gave i Anledning af de enkelte specielle Handlinger. Jeg tror ikke, at de forskjellige Tilfælde i Redaktionen kunne stilles bedre fra hinanden. For de specielle Handlinger er det Præsten forbudt at modtage Gaver, saa at han ikke kan komme til at staa overfor de Personer, der møde hos ham for at søge geistlig Tjeneste, som den, der forlanger Noget, eller som den, der isølge sin Stilling indbyder til at give ham Noget. Alt dette hører op, men, som sagt, han behøver ikke at være bange for i sin hele Stilling under andre Forhold at modtage saadanne Velvilliesytringer. Jeg beklager, at den ærede Ordfører for det andet Forslag (H. Holm) ikke kan tilfredsstille sig ved eller tiltræde det Forslag, som jeg har stillet, men jeg haaber, at Thinget vil sølge det store Flertal, som har troet at kunne ende Striden om denne Sag ved den noget forandrede Redaktion. Det sidste Forslag, Forandringen af Lidsbestemmelsen, skal jeg ikke omtale. Jeg anbefaler altsaa Lovforslaget med disse Forandringer til Thingets Vedtagelse. Det ser ikke ud til, at vi faae videre stor Fornøjelse af dette iaar, dog haaber jeg, at der ved de Forhandlinger, der ere førte om denne Sag, og de Vædringer, der ere foretagne i det tidligere Lovforslag, er gjort noget Arbejde, som kan komme til virkelig Nytte ved en senere Forhandling om denne Sag.

H. Holm: Den ærede Ordfører har jo i Spidsen for endel andre ærede Medlemmer af Udvalget stillet det Forslag, som han for et Dieblit siden omtalte, til en anden Affattelse af § 15 end den, der blev vedtagen ved 2den Behandling, og derom vil jeg gjerne sige et Par Ord. Jeg skal, haaber jeg, kunne satte mig ganske kort; thi selve Spørgsmaalet blev, saavidt jeg kan se, udfægtet mellem den ærede Ordfører og mig ved 2den Behandling, saa at Ingen af os nu vil kunne sige noget syndertigt Nyd derom; og jeg skal saa meget mindre opholde mig længe derved, som den ærede Ordfører denne Gang har Udfigt til at feire, idet han har haft den Tilfredsstillelse at faae Støtte af et Par ærede Medlemmer, som ved 2den Behandling stemte imod et Forslag af samme Indhold, om end ikke af ganske samme Ordlyd. Det er mig uforklarligt, hvorledes dette Omslag har kunnet ske, men det maa de naturligtvis selv om. De Forandringer, som det ærede Medlem har foretaget i den oprindelige Redaktion, gaa ud paa to Ting. Der stod tidligere, at en